

Gensyn til Kommunitetet. Jeg skal ikke komme ind paa Forholdet imellem Universitetet og Kommunitetet. Den høitærede Minister har fuldkommen Ret i, at der derom har gjort sig meget forskellige Anskuelse gjældende til de forskellige Eder, og der vil fremdeles ogsaa i Fremtiden gjøre sig meget forskellige Anskuelse gjældende i den Henseende. Saa meget er imidlertid vist, at der er en vis Forbindelse mellem Universitetet og Kommunitetet. Dette vil jo under ingen Omstændighed kunne bestrides. De staa historisk i den allernærmeste Forbindelse med hinanden, og det har, som Erfaringen har vist, i Tidernes Løb ikke kunnet undgaaes, at de Møder, som have hørt til det ene af disse Institutter, meget ofte have maattet anvendes til Formaal, som snarere maatte siges at henhøre under det andet Institut. Jeg kan derfor forsaavidt ikke Andet end være enig med den ærede Landsthingsmand fra Skjebenhavn, som idag tog Ordet, i, at det vilde være i høi Grad ønskeligt, om, naar — som vi jo haabe — Universitetets Forhold engang blive endelig ordnede, Kommunitetet da maatte være saa uvrørt som muligt, thi det kan jo ikke negtes, at, naar man tager deraf til Formaal, som, om de end staa noget i Forhold dertil, dog i Virkeligheden maa siges at være det fremmede, saa risikerer man, at der efterhaanden bliver taget Mere og Mere, og inden Forholdet til Universitetet er fastslaaet, synes jeg, at dette helst maatte undgaaes.

Juel: Jeg forlangte Ordet, da den høitærede Kultusminister var tilstede. Havde jeg vidst, at han vilde forlade Salen, skulde jeg ikke have gjort det; men da jeg nu har Ordet, skal jeg blot for mit Vedkommende ganske kort modsiges den Udtalelse, som fremkom fra den høitærede Minister angaaende den Digter, til hvilken der er bevilget en livsvarig Understøttelse af 1,000 Kr., nemlig at det var Danmarks mest lovende unge Digter, (Hør!), og jeg tror, at det er gavnligt, at det bliver bestemt modsagt, thi hele den Løbets, som gaar gennem hans Skrifter navnlig i tidligere Aar, er ikke af den Betskaffenhed, at jeg ønsker, at Noget skal rofe ham som Danmarks mest lovende unge Digter.

Ternansen: Naar det er det ærede 2det kongevalgte Medlems (Ussing) Mening, at det kun er Underholdning, hvorom der handles paa Folkehøiskolerne, saa kan jeg ikke forstaa, at han paa den anden Side kan bruge et Udtryk som det, at det nok kunde være overordentlig gavnligt for Ungdommen af nogle Klasser, medens det derimod ikke kunde være gavnligt for Ungdommen af de andre Klasser at komme der. Naar det ærede Medlem ved Siden af at udtale, at dette ikke var det rette Sted, hvor den fattige Del af Ungdommen skulde søge

hen, havde paavist en anden Maade, paa hvilken man kunde tildele Ungdommen en Oplysning, som kunde være gavnlig for den, saa skulde jeg ikke have taget Ordet, og saa skulde jeg have indrømmet, at jeg havde taget fejl i at tale, som jeg har gjort; men naar det ærede Medlem siger, at der Intet maa vides om Undervisningen paa disse Skoler, saa er dette en Feiltagelse, thi disse Skoler ere aabne for Enhver, som vil overbevise sig om, hvad der læres der, og desuden har man jo — hvad jo ogsaa tidligere er nævnt her — udsendt en Mand, som har afgivet foreløbig Beretning til Ministeren, og vi maa altsaa vente, at der vil blive afgivet en yderligere Beretning derom. Men hvorledes kan da det ærede Medlem sige, at der Intet maa vides derom?

Nasmussen: Det er meget forstaaeligt, at Bevillingen til Høiskolerne bliver betragtet fra forskellige Sider, og Høiskolernes Virksomhed vil jo ogsaa først for Alvor give sig tilkende i det næste Slægtled. Der er dog en Ting, som jeg vil give Oplysning om til dem, der ikke vide det, og det er, at i enhver Stue eller i ethvert Hus, hvor der opholder sig unge Mennesker, som have været paa en Høiskole, vil man finde en Litteratur, som ingeninde tidligere har været tilstede der. Man vil finde vore Digteres Bøger i ethvert Hus, hvor der er en Pige eller en Karl, som har været paa en Høiskole, og lad det blot komme til at gjøre sig gjældende, saa skulde vi nok se en Forandring i Læsemaaden; men det skal have Tid. Naar der bliver lagt saa megen Vægt paa Kundstabskolen, saa vil jeg sige, at den Dag, da Folkehøiskolen bliver gjort til en ven og stærk Kundstabsstole, saa vil jeg have stor Betænkelighed ved at stemme for denne Bevilling, thi det er efter min Overbevisning meget mere Bækkelsen, der skal lægges Vind paa, end Kundstaben. Jeg vil endnu kun sige til det ærede Medlem fra Skjebenhavn (Ussing), at jeg fuldstændig kan følge hans Betragtning; men jeg tror, at det er Manglen paa Kjenndskab til Høiskolerne, som for en væsentlig Del gjør, at hans Betragtning bliver forskjellig fra vor, og navnlig kunde jeg slet ikke forstaa, at det ærede Medlem kunde sige, at den, der ikke havde Raad til at gaa ind paa en Høiskole, kunde blive derfra. Det vilde dog være en Besynderlighed, om Rigsdag og Regjering absolut vilde lægge an paa at forebygge, at de, som ikke havde Evne dertil, ikke kom til at tage Del i dette Gode, thi det er efter min Overbevisning et stort Gode for det danske Folk. Jeg har derfor meget paastjønnet, at vi nu have en Minister, som berebwillig er gaaet ind paa en endog meget betydelig Forhøielse til Høiskolerne. Jeg er fuldkommen overbevist om, at der findes ingen Bevilling paa Finantsloven, som gjør det danske Folk i sin store Almindelighed større Tjeneste end netop denne Be-